EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.7.17.
COM(2015) 349 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakok tekintetében a tejtermelőkre kirótt kiegészítő illeték behajtásával kapcsolatban Olaszország által a Bizottságnak és a Tanácsnak jelentett haladás értékeléséről

(a 2003/530/EK tanácsi határozat 3. cikke alapján)

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakok tekintetében a tejtermelőkre kirótt kiegészítő illeték behajtásával kapcsolatban Olaszország által a Bizottságnak és a Tanácsnak jelentett haladás értékeléséről

(a 2003/530/EK tanácsi határozat 3. cikke alapján)

Ezt az értékelő jelentést a Bizottság az Olasz Köztársaság által az olasz tejtermelőknek szánt támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségéről szóló, 2003. július 16-i 2003/530/EK tanácsi határozat (a továbbiakban: tanácsi határozat) 3. cikke alapján készítette, amelynek értelmében az illetékes olasz hatóságok évente jelentést tesznek a Tanácsnak és a Bizottságnak az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakokra vonatkozó, kiegészítő tejilleték címén esedékes összeg termelőktől való behajtásában elért haladásról.

A tanácsi határozat 1. cikke szerint az a támogatás, amelyet az Olasz Köztársaság azáltal nyújtott, hogy az 1995/96-tól 2001/02-ig tartó időszakban a tejre kivetett kiegészítő illeték címén a tejtermelők által az Európai Uniónak fizetendő összeget saját maga fizette be az Európai Unió költségvetésébe, valamint azáltal, hogy megengedte, hogy a termelők kamat megfizetése nélkül, több év alatt, részletekben fizessék vissza tartozásukat, kivételesen összeegyeztethetőnek minősül a közös piaccal azzal a feltétellel, hogy:

– a termelők egyenlő összegű éves részletekben, hiánytalanul visszafizetik teljes tartozásukat, és

– a visszafizetési időszak – amely 2004. január 1-jével kezdődik – nem haladja meg a 14 évet.

A tanácsi határozat 2. cikke szerint a támogatásnyújtás feltétele, hogy Olaszország bejelentse az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalapnak (EMOGA) – jelenlegi nevén Európai Mezőgazdasági Garanciaalapnak (EMGA) – az érintett időszakra érvényes kiegészítő illeték teljes összegét, valamint az EMOGA 2003. novemberi, 2004. novemberi és 2005. novemberi kiadásaiból három egyenlő részben levonja a fennmaradó tartozást. Olaszország 2003. augusztus 26-i leveléhez csatoltan megtette az érintett időszakokra vonatkozó kiegészítő illeték teljes összegéről szóló bejelentést. A fennálló tartozást levonták az EMOGA 2003., 2004. és 2005. novemberi kiadásaiból.

A tanácsi határozat 3. cikke szerint az illetékes olasz hatóságok kötelesek évente jelentést tenni a Tanácsnak és a Bizottságnak az 1995/96 és 2001/02 közötti gazdasági évekre vonatkozó kiegészítő illeték címén esedékes összeg termelőktől való behajtásában elért haladásról.

Az olasz hatóságok az említett rendelkezéssel összhangban tízszer tettek jelentést a Bizottságnak; az AGEA (Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura) 2014. november 13-án kelt leveléhez csatolt jelentés a 2013. évi részletfizetésről számol be.

Ez a jelentés a Bizottság értékelését tartalmazza a jelentésben leírt azon intézkedésekről, amelyeket az olasz hatóságok a 2013. évre vonatkozóan a tanácsi határozat hatálya alá eső hét időszak, illetve a határozat hatályán kívül eső időszakok után esedékes kiegészítő tejilleték behajtása érdekében hoztak meg.

Az illeték törlesztése a 2003-as részletfizetési könnyítéssel

A tanácsi határozat, amely engedélyezte Olaszország számára, hogy a termelők helyett maga fizesse be a kiegészítő illetéket az uniós költségvetésbe, 2005-ben, a Tanácsnak benyújtott első jelentés időpontjában 25 123 hátralékkal rendelkező tejtermelőt érintett. Ez a szám a 2013. évre 21 819-re csökkent.

A tanácsi határozat által érintett hét időszakban illetéktartozást felhalmozó, a jelentés által érintett termelők közül 15 431 választotta a 2003-ban bevezetett részletfizetési lehetőséget. A részletfizetési rendszert választó 15 431 termelő 2004-ben – az első részlet kifizetése előtt – összesen mintegy 345 millió EUR-val tartozott, amely a részletfizetést elutasító termelők esetében fennálló illetéktartozás teljes összegének körülbelül egynegyedét tette ki. Úgy tűnik tehát, hogy az egyéni szinten kisebb mértékű túltermelésért felelős termelők többsége a részletfizetési rendszerbe való belépést választotta. Másrészről viszont az egyéni szinten jelentősebb mértékű túltermelésért felelős (a hét időszak alatt mintegy 1 milliárd EUR-nyi illetéktartozást felhalmozó, mintegy összesen 8 000) termelő inkább úgy döntött, hogy nem vesz részt a részletfizetési rendszerben. Meg kell ugyanakkor jegyezni, hogy az olasz hatóságokhoz minden évben újabb részletfizetési kérelmek érkeznek be. 2013-ban például 160 új, összesen mintegy 8,7 millió EUR-ra vonatkozó kérelem érkezett be. A részletfizetési rendszert igénybe vevő termelők összesen 362,17 millió EUR-val tartoznak.

A tizedik részletet – összesen 26 165 096 EUR-t – 11 331 termelőnek kellett befizetnie 2013. december 31-ig. Az olasz hatóságok által végrehajtott ellenőrzések azt mutatják, hogy 2013 folyamán 11 132 termelő fizette be határidőre az esedékes összeget, összesen 25 664 142 EUR-t. Ez azt jelenti, hogy a tizedik részletet a termelők 98,24 %-a időben befizette, és befizetésük az esedékes illetékösszeg 98,2 %-át tette ki. Az előző jelentések szerint az első részlet megfizetése 99,6 %-ban, a másodiké 97,9 %-ban, a harmadiké 99,5 %-ban, a negyediké 99,7 %-ban, az ötödiké 96,4 %-ban, a hatodiké 96,2 %-ban, a hetediké 90,5 %-ban, a nyolcadiké 98,3%-ban, a tizediké pedig 96,9 %-ban történt meg időben. Az első tíz részletben beszedett illeték összege mintegy 270 739 640 millió EUR-t tesz ki (ez a teljes esedékes összeg körülbelül 97,3 %-a).

Noha ezek az arányok egyértelműen bizonyítják a részletfizetési rendszerben részt vevő termelők szándékát kötelezettségeik teljesítése iránt, a Bizottság úgy véli, hogy az olasz hatóságok a rendszer feltételeinek szigorú betartatása és – végső soron – a teljes illetéktartozás behajtása iránti elkötelezettségüket elsősorban az elmaradt törlesztések eseteinek nyomon követésével mutathatnák ki.

A tizedik részlet kapcsán semmilyen információ nem áll a rendelkezésünkre a fennmaradó 199 termelő elmaradt befizetéséről, amely összesen 500 948 EUR-t tesz ki.

Ami a kilencedik részletet illeti, 2012 végén 285 termelő nem fizette be az esedékes részletet, ami 786 682,83 EUR hiányt jelent. Az olasz hatóságok által közölt információkból kiderül, hogy a központi hatóságok az említett esetek mindegyikéről tájékoztatták az illetékes regionális hatóságokat a teljes, kamatokkal megnövelt összegnek a részletfizetési rendszeren kívüli behajtása érdekében. Később bebizonyosodott, hogy az eredetileg feltételezett 285 fizetéselmaradási esetből 191 termelő valójában megfizette a részletet. Ezzel szemben az a 94 termelő, akik ténylegesen nem teljesítették a kilencedik részlet befizetését, elveszítette a részletfizetés lehetőségét, és végrehajtási eljárás indult ellenük.

Mezőgazdasági üzemek, melyektől visszavonták a részletfizetési lehetőséget

Az éves részlet megfizetésének elmulasztása a termelő részletfizetési rendszerből való kizárását, valamint az egész tartozás kamattal megnövelt összegének egyszerre történő behajtását vonja magával.

A részletfizetési rendszer 2003-ban történt bevezetése óta eltelt tíz évben összesen 613 mezőgazdasági üzem esetében vonták vissza a részletfizetés jogát; részletekben visszafizetendő tartozásuk teljes összege 22 817 190 EUR volt.

Ugyanakkor ebből az összegből a részletfizetési jog visszavonását megelőzően 7 128 700 EUR-t visszafizettek, a visszavonást követően pedig 4 297 074,81 EUR-t sikerült behajtani, ami azt jelenti, hogy a rendszerből kizárt fennmaradó 251 üzem tartozása összesen 11 391 415 EUR.

Az adatok azt mutatják, hogy az olasz közigazgatási szervek igyekezete az éves részlet meg nem fizetése miatt a részletfizetési rendszerből kizárt termelők illetéktartozásának beszedésére távolról sem kielégítő. Ráadásul a tejtermelőknek ahhoz, hogy a részletfizetési rendszerben részt vehessenek, le kellett mondaniuk az olasz bíróságok előtti jogorvoslati lehetőségeikről. E tényt figyelembe véve a behajtott összegek elmaradása nem magyarázható a jogi eljárások esetleges elhúzódásával, hanem inkább arra vezethető vissza, hogy az olasz hatóságok nem tudják ténylegesen behajtani a hiányzó összegeket.

A féléves fizetési haladék és következményei az állami támogatás tekintetében

Olaszország a 2010. december 29-i 225. számú törvényrendeletben – amelynek módosított szövegét a 2011. február 26-i 10. számú törvénybe foglalták – a 2. cikk 12k. bekezdése értelmében 2011. június 30-ig meghosszabbította a 2003/530/EK tanácsi határozat által jóváhagyott 2003. évi részletfizetési rendszer szerint 2010. december 31-ig esedékes 2010. évi részlet befizetésének határidejét.

2013. július 17-i C(2013) 4046 final számú határozatában a Bizottság megállapította, hogy a 2010. december 31-én esedékes tejilleték-részlet határidejének meghosszabbítása a belső piaccal összeegyeztethetlen támogatásnak minősül. Emellett úgy véli, hogy a határidő-hosszabbítással összefüggő támogatás a 2003/530/EK tanácsi rendeletben előírt feltételek megszegésének minősül, és a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja alapján jogellenes, a belső piaccal ugyancsak összeegyeztethetetlen új állami támogatást jelent mindazok számára, akik éltek ezzel a lehetőséggel és kiléptek a Tanács által meghatározott keretből.

A C (2013) 4046 Final határozattal a Bizottság elrendelte, hogy Olaszország fizettesse vissza a halasztott fizetéssel élő kedvezményezettekkel az összeegyeztethetetlen támogatások kamatokkal megnövelt összegét.

Olaszország megkezdte a támogatások visszafizettetéséhez szükséges adminisztratív eljárásokat. Ugyanakkor 2013. november 8-án fellebbezést nyújtott be a Bizottság határozata ellen a Bírósághoz (T-527/13 sz. ügy). A Bíróság 2015. június 24-i ítéletében részben hatályon kívül helyezte a Bizottság határozatát: megerősítette a Bizottságnak a 2010. december 31-én esedékes tejilleték-részlet határidejének meghosszabbításával összefüggő támogatásra vonatkozó álláspontját, azonban elvetette a határidő-hosszabbítást igénybe vevőknek – akik egyúttal a Tanácsi határozat keretéből is kiléptek – nyújtott támogatásra vonatkozó következtetéseit.

A 2002/03-as időszak címén fizetendő kiegészítő illeték

Az 1995 és 2002 közötti időszakra vonatkozóan Olaszország a Tanács 2003/530/EK határozatának megfelelően a termelők helyett maga fizette be a kiegészítő illetéket az uniós költségvetésbe.

2004 óta a tagállamok a kiegészítő illetéket közvetlenül az uniós költségvetésbe fizetik, a 2003. szeptember 29-i 1788/2003/EK tanácsi rendeletnek megfelelően.

Ezzel szemben a 2002/03-as időszak nem tartozik sem a tanácsi határozat, sem pedig a 2004-ben bevezetett új rendszer hatálya alá. Az olasz nemzeti kvóta túllépésére tekintettel a túllépésért felelős olasz tejtermelők a 2002/03-as időszakra vonatkozóan összesen 227,77 millió EUR összeggel tartoztak az Unió költségvetésének.

Ebből az összegből eddig 56,58 millió EUR-t hajtottak be és fizettek be az Európai Unió költségvetésébe, 40,68 millió tartozást pedig bírósági döntés törölt el. Így 2013. december 31-én az érintett tejtermelők még 130,50 millió EUR-val tartoztak az Európai Unió költségvetésének a 2002/03-as időszakra vonatkozó kiegészítő illeték címén. Ebből az összegből 9,35 millió EUR tartozik a 2009-es részletfizetési rendszer hatálya alá.

A 2003-as részletfizetési rendszeren, illetve a 2009-es visszafizetési rendszeren kívüli illetéktartozás

Az előző jelentésekben kiemeltük, hogy a 2003-as részletfizetési rendszert, illetve a 2009-es (az uniós referenciarátánál néhány százalékponttal magasabb kamatlábbal megállapított) visszafizetési rendszert választó termelők tartozása a teljes illetékösszeg alacsony részét teszi ki.

Az 1995/96 és 2008/09 közötti időszak címén behajtandó, Olaszország által bejelentett illeték teljes összege eléri a 2,305 milliárd EUR-t. Ebből az összegből Olaszország 2003 és 2013 között behajtott 566,71 millió EUR-t, amiből 270,74 millió EUR a 2003-as részletfizetési rendszer, 4,99 millió EUR a 2009-es visszafizetési rendszer keretében, 290,98 millió EUR pedig a részletfizetési rendszeren kívül folyt be.

A fennmaradó 1,738 milliárd EUR összegből:

- egy csekély rész (199,88 millió EUR) az Olaszország által 2003-ban, illetve 2009-ben bevezetett részletfizetési rendszer alá tartozik, melyekhez az illetéktartozással rendelkező tejtermelők egy része csatlakozott;

- 211,23 millió EUR-t a termelő csődje vagy a behajtás törlését elrendelő bírói ítélet nyomán behajthatatlannak minősítettek;

- továbbra is 1,327 milliárd EUR tartozás esedékes olyan termelők részéről, akik nem voltak hajlandóak csatlakozni a részletfizetési rendszerekhez, és többségükben olasz bíróságok előtt vitatták a kiegészítő illeték jogosságát.

Tehát az 1995/96 és 2008/09 közötti időszak címén fennálló tartozás teljes összegének (1,527 milliárd EUR) megközelítőleg 87%-a egyik részletfizetési rendszer hatálya alá sem tartozik.

A részletfizetési rendszereken kívül beszedett illeték összege eddig 290,98 millió EUR-t tesz ki. Az olasz hatóságok jelentése alapján ez a rendkívül alacsony arány annak tudható be, hogy az illetéktartozással rendelkező termelők nagy számban kezdeményeztek bírósági eljárásokat a tartozás vitatására, és érték el a behajtási folyamat felfüggesztését.

A Tanács elé terjesztett korábbi értékelő jelentéseiben a Bizottság hangot adott azon kérésének, hogy Olaszország a benyújtandó éves jelentésekben kifejezetten foglalkozzon a folyamatban lévő jogvitákkal, és részletesen mutassa be a pervesztes termelők által teljesített kifizetések bizonyítékait. Ezen információk nélkül a Bizottság korábban nem volt abban a helyzetben, hogy megfelelően nyomon kövesse a részletfizetési rendszeren kívüli illeték behajtásában elért haladást.

A Bizottság örömmel vette az olasz hatóságok által a tizedik részletről készített jelentésben a 2003-as részletfizetési rendszeren belül az illetékbeszedés általános helyzetére vonatkozóan közölt információkat.

Az olasz hatóságok által közölt számadatok ugyanakkor azt tanúsítják, hogy az említett részletfizetési rendszeren kívül eső összegek beszedése terén csak elhanyagolható előrelépés történt. Különösen szembetűnő, hogy nem történt jelentős előrelépés a soha nem vitatott, behajtható összegek, továbbá a vitatott, de az illetékes bíróság által jóváhagyott, illetve a folyamatban lévő eljárás tárgyát képező, de felfüggesztési határozattal nem érintett illetékek összegének behajtása terén.

2013. december 31-én az e behajtható összegekből ténylegesen beszedett illeték mintegy 240,92 millió EUR-t tesz ki, a kinnlevőségek összege 827 millió EUR. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy az 1995/96 és a 2008/09 közötti időszakra vonatkozó 1,527 milliárd EUR tartozásból 500 millió még nem hajtható be, mivel bírói határozat rendelte el a behajtási folyamat felfüggesztését, ugyanakkor ez az összeg is behajtás alá kerül, ha a közigazgatás számára kedvező bírói ítélet születik.

A teljes 1995/96 és 2008/09 közötti időszakra vonatkozóan a visszakövetelt és jelenleg behajtható összegeknek csak 22,5 %-a került ténylegesen beszedésre

A tanácsi határozat hatálya alá tartozó időszakban (1995/96–2001/2002) a ténylegesen beszedett összegek a jelenleg behajtható összegek 26,6 %-ának felelnek meg. A behajtható összegeken belül meg kell különböztetni

- a nem vitatott követeléseket: a 172,12 millió EUR összegű behajtható követelésből 109,65 millió EUR került behajtásra, ami 63 %-os eredményességi rátának felel meg;

- a jogvita tárgyát képező összegeket, melyek esetében nem született a behajtásukat felfüggesztő bírósági ítélet: a 256,20 millió EUR összegű behajtható követelésből mindössze 28,38 millió EUR, azaz a teljes összeg 11 %-a került behajtásra;

- a bírósági ítélet által jogosnak ítélt követeléseket: a 639,97 millió EUR összegű behajtható követelésből mindössze 102,89 millió EUR, azaz a teljes összeg 16,5 %-a került behajtásra;

A Bizottság kénytelen rámutatni, hogy az utóbbi két kategória esetében rendkívül gyenge hatásfokkal működik az összegek behajtása és a soha nem vitatott és így azonnal behajtható 172,12 millió EUR-t kitevő követelésekből is 62,48 millió EUR behajtása továbbra is függőben van. Az 1995/96–2001/02 közötti időszakhoz kapcsolódó illetékek esetében mindez azt jelenti, hogy 19,54 millió EUR összeget több mint 10 éve nem sikerült behajtani.

A Bizottság sajnálattal állapítja meg, hogy a 2003-as részletfizetési rendszeren, illetve a 2009-es illeték-visszafizetési rendszeren kívüli illeték behajtásában elért haladás lassú.

A Bizottság jó ideje folyamatosan figyelemmel kíséri az olaszországi illetékbehajtási folyamatot, különösen a részletfizetési rendszerrel nem érintett illetéktartozások helyzetét. A Bizottság szolgálatai számos alkalommal tájékoztatták az olasz hatóságokat megállapításaikról (így elmarasztalásukról is), és több alkalommal kértek részletes tájékoztatást a tejilleték behajtásának különböző szempontjaival kapcsolatban.

Ennek ellenére az olasz hatóságok a Bizottság számos alkalommal megismételt kérésére sem tudták továbbra sem behajtani az illetéktartozások nagyobb részét.

2013. június 20-án az Európai Bizottság az EUMSZ 258. cikkének megfelelően felszólította Olaszországot, hogy nyújtsa be észrevételeit az 1995 és 2009 közötti időszakhoz kapcsolódó kiegészítő tejilleték behajtása terén tapasztalható hiányosságok orvoslása érdekében

meghozott intézkedések elégtelenségével kapcsolatban. Olaszország válaszából azonban nem lehet arra következtetni, hogy jelentős előrelépés történt volna a behajtás terén.

2014. július 10-én a Bizottság indokolással ellátott véleményt adott ki Olaszországgal szemben, amiért az nem hozott megfelelő intézkedéseket azon olasz tejtermelőktől való többletilleték hatékony és eredményes behajtására, akik az egyéni kvótájukat abban az időszakban lépték túl, amely során Olaszország túllépte a nemzeti tejipari kvótát.

Következtetés

A Bizottság úgy ítéli meg, hogy azokban az esetekben, amikor teljesülnek a Tanács által 2003-ban jóváhagyott részletfizetési rendszer alkalmazásának követelményei, az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakokra vonatkozó illeték megfizetésére a részletfizetési rendszert választó termelők esedékes tartozásainak behajtásában az olasz hatóságok által elért haladás a rendszer megfelelő kezeléséről tanúskodik.

A részletfizetési rendszereken kívüli illetékösszegeket illetően a Bizottság a 2010 óta Tanács elé terjesztett évi jelentéseiben, illetve az Olaszországnak 2013. június 20-án eljuttatott hivatalos felszólításban, majd a 2014. július 10-i indokolással ellátott véleményben is jelezte amiatti elégedetlenségét, hogy a tejkvóta-illetékek behajtása terén nem történt jelentős előrelépés.

Az olasz hatóságok által a tizedik részletről készített jelentésben közölt információkból is látszik, hogy nem tapasztalható semmilyen számottevő újabb előrelépés a részletfizetési rendszereken kívüli illetékek tényleges beszedése terén. A befizetetlen illetékösszeg nagyságát, valamint a befizetetlen összeg behajtása terén tapasztalt jelentős késedelmet figyelembe véve a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az olasz hatóságok távolról sem tudták, illetve tudják biztosítani az uniós jogszabályok hatékony és tényleges érvényesítését, ezért 2015. február 26-án úgy határozott, hogy az EUMSZ 258. cikke szerinti kötelezettségszegési eljárást kezdeményez az Európai Unió Bíróságán.